

Statsbygg
Postboks 232 Sentrum
0103 Oslo

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Røed, 32266614

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Akershusstranda i Oslo kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Statsbygg, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Akershusstranda (gbnr. 207/412) i Oslo Kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr. 33 800,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad fra Statsbygg datert 8. mars 2021, der det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Akershusstranda (gbnr. 207/412) i Oslo kommune.

Bakgrunn

Regjeringen har besluttet at det nye regjeringskvartalet skal benytte sjøvann som energiforsyning, for oppvarming og nedkjøling. I den forbindelse ble det høsten 2019 bygget en berghall med pumpestasjon under bakken ved Akershus festning, med rørtrasé til regjeringskvartalet på Hammersborg. Mellom sjø og berghall skal det etableres en rørforbindelse, som medfører behov for mudring utenfor Akershusstranda. Første del av tiltaket ble gjennomført høsten 2020 etter tillatelse gitt av Statsforvalteren i Oslo og Viken datert 21. september 2020. Denne delen av tiltaket innebar mudring og fjerning av sedimenter, samt boring og sprengning av berggrunn for å legge til rette for inntak og utslippspunkt mellom sjø og berghall ved Akershusstranda.

Søknad

Denne søknaden gjelder for fase 2 av prosjektet som omfatter mudring i forbindelse med etablering av rørledninger som skal benyttes som inntak- og utslippspunkt for energiutnyttelse av sjøvann. Det

søkes i den forbindelse om tillatelse til å mudre inntil 3000 m³ sjøbunn innenfor et område på inntil 2760 m² ved Søndre Akershuskaia/Vippetangen. Mudring skal gjennomføres fra sjøgående fartøy med grabb. I tillegg til mudring for å etablere trase for sjøledninger, skal tidligere sprengte steinmasser som ligger på sjøbunnen benyttes til stabilisering og tildekking av ledningene.

Det er påvist forurensninger i sedimentene i tiltaksområdet i form av både TBT, PAH-forbindelser og enkelte metaller. Tiltakshaver planlegger å etablere både spredningshindrende tiltak i form av siltgardin, samt overvåkingstiltak i form av turbiditetsmålinger ved gjennomføringen av arbeidene.

Deler av prosjektet og tiltaket inneholder sikkerhetsgradert informasjon i henhold til Lov om nasjonal sikkerhet (LOV-2018-06-01-24) – sikkerhetsloven. Dette omfatter lokaliseringen av sjøvannsledningene. Det er derfor ikke mulig å vise i detalj området som er mudret eller som ønskes mudret i kart, eller oppgi koordinater for nøyaktig plassering av området. Det er heller ikke mulig å oppgi nøyaktig mudringsdyp.

Høring

Søknaden fra Statsbygg har vært på høring i tidsrommet 20. april 2021 – 18. mai 2021 hos berørte parter, offentlige organer og myndigheter, og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser, jf. forurensningsforskriften § 36-7. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine hjemmesider i samme tidsrom, jf. forurensningsforskriften § 36-8.

Statsforvalteren mottok 3 uttalelser fra høringen. Uttalelsene var fra Kystverket, Fiskeridirektoratet og Oslo kommune, Bymiljøetaten.

Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene med Statsbyggs kommentarer.

Kystverket påpeker at tiltaket krever tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14. Tiltaket ligger utenfor hoved- og biled, og det er dermed lokal havnemyndighet som skal behandle søknaden etter havne- og farvannsloven. Det kommer frem av søknaden fra Statsbygg at Oslo Havn KF har gitt tillatelse til tiltaket etter havne- og farvannsloven. Kystverket har ellers ingen merknader til søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Statsbygg har ingen kommentarer til høringsinnspill fra Kystverket.

Fiskeridirektoratet vurderer all mudring som lite ønskelig, i forhold til at områdene der det mudres vil bli lite produktive områder. Bunnfauna hvor det mudres, domineres av arter som lever nedgravd i sedimentet, og er i hovedsak stasjonære og påvirkes av faktorer direkte på de stedene de befinner seg. Slike inngrep vil endre det biologiske mangfoldet i området varig eller for en kortere periode.

Dersom Statsforvalteren gir tillatelse til omsøkt tiltak, må det gjennomføres tiltak for å redusere spredning av forurensede partikler. Tiltaket må gjennomføres på en skånsom måte, slik at det marine naturmiljøet i så liten grad som mulig påvirkes.

Det omsøkte tiltaket vil ellers ikke komme i konflikt med utøvelse av fiskeriene i området.

Statsbygg påpeker at det vil fokuseres på reduksjon av spredning av forurensede partikler og minst mulig påvirkning på omliggende naturmiljø i henhold til søknadens kapittel 7. *Forslag til avbøtende tiltak* og gjennom kontroll og overvåking beskrevet i søknadens kapittel 8. *kontroll og overvåking*. Det

skal etableres spredningshindrende tiltak under hele anleggsfasen, og det vil gjennomføres kontinuerlig turbiditetsovervåking ved 3 stasjoner for å avdekke eventuelt uakseptabel spredning som vil medføre midlertidig arbeidsstans. Mudrede masser skal leveres til godkjent deponi.

Oslo kommune, Bymiljøetaten påpeker viktigheten av at arbeidene gjennomføres på en måte som sprer minst mulig partikler, ettersom det er forurensede masser i området. Bymiljøetaten mener det er positivt at arbeidene under del 1 ble gjennomført som planlagt, og at det ble rapportert at arbeidene «ble utført uten negativ påvirkning av det marine miljø og planlagte tiltak og overvåking fungerte som forutsatt». Bymiljøetaten stiller likevel spørsmål om de planlagte turbiditetsstasjonene vil settes for langt unna tiltaksområdet (maksimalt 100 meter utenfor siltgarden). Bymiljøetaten mener at det bør benyttes dobbel siltgardin som sikring mot spredning av forurensede partikler, og at turbiditetsstasjonene bør etableres nærmere tiltaksområdet enn foreslått. Det påpekes også at det bør gjennomføres kompenserende tiltak etter at selve arbeidene er ferdig, slik som for eksempel utplassering av kunstig rev eller hummerhotell.

Statsbygg mener at Bymiljøetatens innspill om etablering av dobbel siltgardin vil være et meget strengt og kostbart krav som ikke sammenfaller med krav fra tilsvarende (og vesentlig større) tiltak i forurenset sjøbunn. Som eksempel kan nevnes det pågående oppryddingstiltaket ved Langøyene i Indre Oslofjord der det kun er krav om én partikkelsperre. I tillegg ble fase 1 av det omsøkte tiltaket utført i 2020 med én omsluttende siltgardin, og overvåkingen viste at tiltaket ble gjennomført iht. fastsatte grenseverdier. Fase 2 av det omsøkte tiltaket er av tilsvarende omfang som tiltaket i 2020, og Statsbygg mener derfor at én omsluttende siltgardin vil være tilstrekkelig sikring mot spredning av forurensning under tiltaksgjennomføringen.

Angående Bymiljøetatens innspill om turbiditetsovervåking, mener Statsbygg at planlagt turbiditetsovervåking er iht. vanlig praksis, og at det ikke foreligger noen spesielle risikoelementer som tilsier at turbiditetsovervåkingen bør avvike fra vanlig praksis. Statsbygg bemerker imidlertid at antall turbiditetsstasjoner som er planlagt er av økt omfang sammenlignet med tiltaket som ble gjennomført i 2020, samt at angitt avstand fra tiltaksområdet (100 m) er den maksimale avstanden fra tiltaksområdet, ikke den fastsatte avstanden. Turbiditetsovervåkingen vil evalueres gjennom tiltaksgjennomføringen, og turbiditetsstasjoner vil kunne flyttes dersom dette vurderes nødvendig for tilfredsstillende overvåking. Det må likevel påregnes en plassering av stasjonene slik at de ikke er til hinder for anleggstrafikken og øvrig trafikk i havnebassenget, men maksimum 100 meter utenfor siltgarden. Angående innspill om kompenserende tiltak etter ferdigstilling vil Statsbygg påpeke at tiltaksområdet er sterkt utsatt for propellersosjon og øvrig havneaktivitet. Statsbygg mener derfor at området ikke er godt egnet for utplassering av kunstig rev og tilsvarende tiltak. Det er derfor ikke planlagt slike tiltak i dette prosjektet.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt vekt på hva som kan oppnås med de beste tilgjengelige teknikker.

Statsforvalteren vurderer også saken på bakgrunn av søknadene, høringsuttalelser og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra plikten til å hente inn nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikten til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom Statsbygg senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, med vilkår etter forurensningsloven § 16.

Forurensningsforskriften §§ 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring i sjø fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til mudring i medhold av forurensningsforskriften § 22-6.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for mudring i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensialet

Arbeider i sjø som mudring av sedimenter påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Mudring i forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og organiske miljøgifter. Dette kan akkumuleres i næringskjeden og på sikt medføre fare for både menneskers og dyrs helse.

Sedimentene i tiltaksområdet er svært forurenset. Det er påvist TBT, PAH, kvikksølv og kobber i tilstandsklasse V¹, samt bly, kadmium og sink i tilstandsklasse III. Samtlige PAH-forbindelser er også påvist i tilstandsklasse III og IV ved ulike prøvepunkter. Sedimentet i tiltaksområdet består hovedsakelig av sand, med det forekommer også noe finere sediment. Miljøgifter i sediment vil i stor grad være bundet til de minste partikkelfraksjonene og organisk materiale. De minste partiklene har potensiale til å spres langt, pga. lav sedimentasjonshastighet. Det er derfor viktig å begrense spredningen av partikler ved mudring.

På grunnlag av sedimentenes forurensningsgrad, og potensialet for spredning av partikler, stiller Statsforvalteren krav om partikkelsperre med logging av turbiditet utenfor partikkelsperren. Dette er

¹ Miljødirektoratet (2016). Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. M-608 | 2016.

i samsvar med søkers forslag til avbøtende tiltak. Grenseverdien for turbiditet settes til 10 NTU. Kravet om partikkelsperre og logging av turbiditet gjelder i hele perioden mudrearbeidene pågår. Det stilles også krav om at partikkelsperre og turbiditetsmålere skal være operative, ved tildekking av ledningene med sprenngstein som allerede ligger på sjøbunnen. Disse arbeidene skal foregå innenfor partikkelsperre.

Oppgravde masser fra sjø er å anse som et næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Det følger av forurensningsloven § 32 at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. Statsforvalteren mener det er viktig at mudrede masser håndteres på en forsvarlig måte for å sikre at forurensede masser ikke spres. Ettersom sedimentet i tiltaksområdet er forurenset stiller Statsforvalteren krav om at mudrede masser skal tas opp og leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven. Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert, og eventuell avvanning skal foregå på en slik måte at det ikke medfører forurensning. Dersom vann fra avvanning skal slippes tilbake til sjø, skal dette renses før utslipp. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom avfallsdeklarerer.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Det er ikke registrert funn av viktige naturtyper eller marine arter i tiltaksområdet i Miljødirektoratets naturbase (2021). Det er registrert at det forekommer lomvi innenfor tiltaksområdet. Dette er en art av nasjonal forvaltningsinteresse.

Tiltaksområdet ligger i indre havnebasseng. Dette området er avsatt som fredningssone for laks og sjøørret som benytter Akerselva som gyteelv. Områdene i indre havn er beiteområder for blant annet laks og sjøørret, men også for andre fiskearter som torsk og makrell. Tiltaksområdet ligger også i det nasjonalt viktige gytefeltet for torsk, Sjursøya – Langøya, ifølge Fiskeridirektoratets database Yggdrasil. Det utføres et fritidsfiske etter marine fiskearter fra kaiområdene i indre havn som går til privat konsum. Alle tiltak i kaiområdene bør ut fra hensynet til naturmangfoldet og brukerinteressen ha fokus på å rydde opp i og hindre spredning av forurensede sedimenter.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og konsekvenser på miljøet. I og med at naturmangfold i liten grad berøres av tiltaket legger Statsforvalteren til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter de andre miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9–12.

Vurdering etter vannforskriften

Tiltaket skal utføres i vannforekomstene *Oslo Havn og by* (0101020702-1-C) og *Bekkelagsbassenget* (0101020702-2-C).

Oslo havn og by er registrert som kystvann med «moderat» økologisk potensial i vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett, og er en sterkt modifisert vannforekomst. Vannforekomsten har «dårlig» tilstand for nitrat/nitritt og totalfosfor. I tillegg til næringsstoffer er det siktedyp og tilstanden til bunnfauna som gjør at *Oslo Havn og by* ikke oppnår «godt» økologisk potensial. Den kjemiske tilstanden er registrert som «dårlig» på grunn av arsenikk, kobber, sink, kvikksølv og kadmium i vann, samt enkelte PAH forbindelser, PFOS, TBT, kobber og kvikksølv i bunnsediment. Tilstanden er også «dårlig» grunnet funn av enkelte PAH-forbindelser i blåskjell. Vannforekomsten er påvirket av flere forurensningskilder, blant annet diffus avrenning fra fritidsbåter og infrastruktur, utslipp fra renseanlegg, fysiske endringer og mudring, i tillegg til påvirkning fra den introduserte arten stillhavsøsters.

Bekkelagsbassenget er registrert som beskyttet kyst/fjord med «dårlig» økologisk tilstand i Vann-Nett. Dette skyldes nitrat/nitritt og tilstanden til bunnfauna. Den kjemiske tilstanden er registrert som «dårlig» på grunn av enkelte PAH forbindelser, kvikksølv, kadmium, kobber og sink i vann, samt kobber, nonylfenol, enkelte PAH forbindelser, PFOS, TBT, bly, kvikksølv, nikkel og kadmium i bunnsediment. Det er i tillegg «dårlig» tilstand grunnet funn av enkelte PAH-forbindelser og bly i blåskjell og kvikksølv i torsk. Vannforekomsten er blant annet påvirket av diffus avrenning fra infrastruktur og fritidsbåter, punktutslipp fra renseanlegg og fysiske endringer. Vannforekomsten er i tillegg påvirket av den introduserte arten stillehavsøsters.

Vannforskriften § 4 sier at *«tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand»*. Statsforvalteren mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at mudringen gjennomføres med partikkelsperre og turbiditetsmålinger jf. vilkår i tillatelsen, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomstene *Oslo havn og by* og *Bekkelagsbassenget*.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Statsforvalteren er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Eiendommen er regulert til underformål Spesialområde – anlegg i sjø i reguleringsplan Reguleringsbestemmelser for Akershusstranda og Rådhusplassen, S-4087, vedtatt 27.04.2004. Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune har, i vedtak den 17. september 2020, godkjent tiltaket, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-4.

Oslo Havn KF har, i vedtak den 12. mars 2019, gitt tillatelse til tiltaket i medhold av havne- og farvannsloven § 27. Vedtaket har følgende forutsetninger:

- Det må ikke foreligge planer, vedtak eller andre innsigelser fra andre offentlige instanser som strider mot dette vedtaket.
- Tiltaket må påbegynnes innen 12 måneder fra vedtaksdato.
- Seilingsdybden i området må ikke bli mindre enn eksisterende dybder.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til mudring i sjø ved Akershusstranda i Oslo kommune. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Statsbygg tillatelse til mudring i sjø ved Akershusstranda (gbnr. 207/412) i Oslo kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 22-6. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 27. mai 2021. Vi varslet sats 6 som i 2021 utgjør kr. 33 800,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Statsbygg skal betale kr. 33 800,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Nina Rongved

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Akershusstranda i Oslo kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16, og i medhold av forskrift 1. juli 2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 22. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: Statsbygg
Tiltakshavers adresse: Postboks 232 sentrum, 0103 Oslo
Org. Nummer: 971278374
Tiltaksområde: Søndre Akershuskaia / Vippetangkaia, gbnr. 207/412
NACE-kode og bransje: 81.109 - Andre kombinerte tjenester tilknyttet eiendomsdrift

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2021.0400.T		
Tillatelse første gang gitt: 10.06.2021	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Andreas Røed rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet.....	3
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5	Utslippsbegrensninger	3
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår.....	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	4
2.10	Internkontroll	4
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	5
3.3	Avvikshåndtering.....	5
3.4	Etablering av beredskap	5
3.5	Varsling av akutt forurensning.....	6
4	Mudring i sjø	6
4.1	Gjennomføring av mudring	6
4.2	Håndtering av mudrede masser	7
5	Kontroll og overvåking	7
5.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	7
5.2	Overvåking.....	7
5.3	Kvalitetssikring av målingene	7
6	Støy	8
7	Rapportering.....	8

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gis i forbindelse med etablering av rørledninger som skal benyttes som inntak- og utslippspunkt for energiutnyttelse av sjøvann.

Tillatelsen omfatter mudring av inntil inntil 3000 m³ sjøbunn innenfor et område på inntil 2760 m² ved Søndre Akershuskaia/Vippetangen (gbnr. 207/412) i Oslo kommune.

Det tillates ikke å gjennomføre mudrearbeider uten partikkelsperre, eller dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Statsbygg (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at krav i denne tillatelsen overholdes.

Tillatelsen er gyldig fra dags dato til 31. desember 2022 (med forbud i perioden mellom 15. mai til 15. september).

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 8. mars 2021, dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avspærret og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre arbeidene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra tiltaket som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 7. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent

på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 7.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles, jf. punkt 3.5.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av vilkår 3.1.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset

den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring i sjø

4.1 Gjennomføring av mudring

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren skal sørge for at partikkelspredningen, målt som turbiditet, ikke overstiger 10 NTU. Ved avslutning av tiltaket må siltgardinen fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler. Tildekking av ledningene med stein skal også skje innenfor partikkelsperre.

Mudring skal gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold for å begrense spredningen av partikler i mest mulig grad.

Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. *Rapportering*. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 7. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

4.2 Håndtering av mudrede masser

Mudrede masser skal tas opp og leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven. Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert. Overskuddsmasser som er å anse som farlig avfall skal leveres til godkjent mottak og avfallsdeklarerer på www.avfallsdeklarering.no.

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. Dersom vann fra avvanning av masser skal slippes tilbake til sjø, skal vannet renses før utslipp. Avvanning av sedimenter skal skje innenfor siltgardin.

5 Kontroll og overvåking

5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i sjø i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

5.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 50-100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger *10 NTU* over referansenivået i 20 minutter må arbeidene stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

Tiltakshaver må selv gjøre en vurdering av hvor turbiditetsmålerne skal plasseres, basert på utførte turbiditetsmålinger og eventuelt målinger av temperatur og salinitet.

5.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

6 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2012) kapittel 4 *Retningslinjer for begrenning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet*.

7 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret område, mudringsdybde, tidspunkt for mudring og mengde masse mudret.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi/behandlingsanlegg etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
